گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۵۹۹۸
یکشنبه ۴ اردیبهشت ۱۴۰۱ ۱۰:۰۲

تعریف جدید یونسکو از سواد

چرا سوادمان باعث تغییر در زندگیمان نمیشود؟

به گزارش خبرنگاران گروه زندگی و سرگرمی گزارش خبر، یونسکو هم در جدیدترین تعریفش از سواد سخن سعدی را زده است.
شیخ اَجل سعدی بزرگوار در گلستان می گوید:
"دو کس رنج بیهوده بردند و سعی بی فایده کردند: یکی آن که اندوخت و نخورد، و دیگر آن که آموخت و نکرد".
شاید برای‌تان جالب باشد که بدانید مفهوم سواد در قرن گذشته، تغییرات بسیاری کرده است و این چهارمین تعریف سواد است که توسط یونسکو به صورت رسمی اعلام می‌شود.
به طور خلاصه و طبق این تعریف، باسواد کسی است که بتواند از خوانده‌ها و دانسته‌های خود تغییری در زندگی خود ایجاد کند.
با تعریف جدیدی که یونسکو ارایه داده باسوادی، توانایی «تغییر» (Change) است و باسواد کسی است که بتواند با آموخته‌هایش، تغییری در زندگی خود ایجاد کند.
در ادامه و بعد از مروری کوتاه بر تعاریف سواد از ابتدا تا امروز، نکاتی درباره ایجاد تغییر در زندگی بر اساس دانسته‌ها و راهکارهای دست‌یابی به این مهم، مطرح خواهیم کرد.
اولین تعریفتوانایی خواندن و نوشتن
اولین تعریفی که از سواد در اوایل قرن بیستم ارائه شد، صرفا به توانایی خواندن و نوشتن زبان مادری معطوف بود. طبق این تعریف، فردی با سواد محسوب می‌شد که توانایی خواندن و نوشتن زبان مادری خود را داشته باشد.
دومین تعریفاضافه شدن یاد گرفتن رایانه و یک زبان خارجی
در اواخر قرن بیستم، سازمان ملل تعریف دومی از سواد را ارائه کرد. در این تعریف جدید، علاوه بر توانایی خواندن و نوشتن زبان مادری، توانایی استفاده از رایانه و دانستن یک زبان خارجی هم اضافه شد. بدین ترتیب به افرادی که توان خواندن و نوشتن، استفاده از رایانه و صحبت و درک مطلب به یک زبان خارجی را داشتند، باسواد گفته شد. قاعدتا طبق این تعریف بسیاری از دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهی کشور ما بی‌سواد محسوب می‌شوند چون دانش زبان خارجی بیشتر افراد کم است.
سومین تعریفاضافه شدن ۱۲ نوع سواد
سازمان ملل در دهه دوم قرن ۲۱، باز هم در مفهوم سواد تغییر ایجاد کرد. در این تعریف سوم کلا ماهیت سواد تغییر یافت. مهارت‌هایی اعلام شد که داشتن این توانایی‌ها و مهارت‌ها مصداق باسواد بودن قرار گرفت. بدین ترتیب شخصی که در یک رشته دانشگاهی موفق به دریافت مدرک دکترا می شود، حدود ۵ درصد با سواد است. این مهارت‌ها عبارت اند از:
-۱ سواد عاطفی: توانایی برقراری روابط عاطفی با خانواده و دوستان
-۲ سواد ارتباطی: توانایی برقراری ارتباط مناسب با دیگران و دانستن آداب اجتماعی
-۳ سواد مالی: توانایی مدیریت مالی خانواده، دانستن روش‌های پس‌انداز و توازن دخل و خرج
-۴ سواد رسانه‌ای: این که فرد بداند کدام رسانه معتبر و کدام نامعتبر است
-۵ سواد تربیتی: توانایی تربیت فرزندان به نحو شایسته
-۶ سواد رایانه‌ای: دانستن مهارت‌های راهبری رایانه
-۷ سواد سلامتی: دانستن اطلاعات مهم درباره تغذیه سالم و کنترل بیماری‌ها.
-۸ سواد نژادی و قومی: شناخت نژادها و قومیت‌ها بر اساس احترام و تبعیض نگذاشتن.
-۹ سواد بوم شناختی: دانستن راه‌های حفاظت از محیط زیست.
-۱۰ سواد تحلیلی: توانایی شناخت، ارزیابی و تحلیل نظریه‌های مختلف و ایجاد استدلال‌های منطقی بدون تعصب و پیش فرض.
-۱۱ سواد انرژی: توانایی مدیریت مصرف انرژی.
-۱۲ سواد علمی: علاوه بر سواد دانشگاهی، توانایی بحث یا حل و فصل مسائل با راهکارهای علمی و عقلانی مناسب.
از آن جا که با سواد بودن به یادگیری این مهارت‌ها وابسته شد، قاعدتا سیستم آموزشی کشورها هم باید متناسب با این مهارت‌ها تغییر رویه می‌داد که متاسفانه فعلا سیستم آموزشی کشور ما، هنوز هیچ تغییری در زمینه آموزش مهارت‌های فوق نکرده است.
و اما چهارمین و جدیدترین تعریفعلم با عمل معنا می‌شود.
با این حال و به تازگی «یونسکو» یک بار دیگر در تعریف سواد تغییر ایجاد کرد. در این تعریف جدید، توانایی ایجاد تغییر، ملاک با سوادی قرار گرفته است، یعنی شخصی با سواد تلقی می‌شود که بتواند با استفاده از خوانده‌ها و آموخته‌های خود، تغییری در زندگی خود ایجاد کند.

در واقع، این تعریف مکمل تعریف قبلی است؛ چراکه، صرفا دانستن یک موضوع به معنای عمل به آن نیست. در صورتی که مهارت‌ها و دانش آموخته شده باعث ایجاد تغییر معنادار در زندگی شود، آن گاه می‌توان گفت این فرد، انسانی با سواد است.